

د کرونا وپروس د خپرېدو مخنيوی شرعي مسولیت دی

د کرونا وپروس د مخنيوي لپاره يوه داسې هر اړخيز سيستم ته اړتيا ده چې په هره برخه کې د خلکو هوساينې او روغتيا ته پام وکړي. د ژوند لپاره د اسلام تگلاره -چې د پياوړو باورونو او ارزښتونو پر اساس رامنځته شوې- کولی شي په ډېره ښه توگه د خلکو چارې سبمال کړي.

د بشر لپاره له وروستي پيغمبر، محمد صلي الله عليه وسلم څخه روايت دی، چې هغه مبارک وفرمايل:

«أَلَا كُتُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالْأَمِيرُ الَّذِي عَلَى النَّاسِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ بَعْلِهَا وَوَلَدِهِ وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْهُمْ وَالْعَبْدُ رَاعٍ عَلَى مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُ إِلَّا فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ»

ژباړه: تاسو هر يو په خپله برخه او تر خپل وس پورې مکلف یاست. حاکم د خپل رعیت پر وړاندې مسول دی، د کور مشر د خپلې کورنۍ پر وړاندې مسول دی، ښځې د خپل مېړه د کور ساتونکې او مسولې دي، غلام د خپل بادار د مال او شتمنی د ساتلو مسول دی. زه فکر کوم چې رسول الله صلی علیه وسلام وویل: زوی د خپل پلار د شتمنی د ساتلو مسولیت لري. په همدې ډول تاسو ټول د خپلې برخې ساتونکي او مسولین یاست.

اسلامي امت چې د قیامت په ورځ به پر ټول بشریت باندي شاهد وي شرعي مسولیت لري چې د ناروغیو د خپرېدو په مخنيوي کې خپل مکلفیت ادا کړي او هر يو بايد ددغې ناروغۍ په ختمولو کې پوره هڅه وکړي

هر يو بايد د ناروغۍ د خپرېدو د مخنيوي په اړه د متخصصينو لارښونې په جدي توگه پلې کړي ترڅو دغه ساري ناروغي تر هر کور ونه ورسېږي او خدای مه کړه بشریت له لویې فاجعې سره مخ کړي.

په همدې خاطر بايد لاندي ټکو ته کلکه پاملرنه وکړو:

۱. د حفظ الصحي د لارښوونو په پام کې نيول؛ لکه: په مکرر او بشپړ ډول د لاسونو مينځل، لاسونه له مينځلو مخکې له خولې، پوزې او سترگو سره نه لگول، له ناروغانو او هغو کسانو څخه چې ددغې ناروغۍ نښې (پوځي او شديده تبه) په کې وي لري اوسېدل، لکه چې رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:

«لَا تُوردُوا المُمْرِضَ عَلَى المَصِحِّ»

ژباړه: د احتياط په موخه له ناروغ کس سره روغ کسان مه پرېږدئ. (بخاري)

او همدارنگه فرمايي:

«فِرَّ مِنَ المَجْذُومِ فِرَارَكَ مِنَ الأَسَدِ»

ژباړه: ... له جزام لرونکي کس څخه داسې وتښتئ لکه يو څوک چې له زمري څخه تښتي.

۲. په کور کې پاتې کېدل په ځانگړي ډول د ماشومانو، لويانو او هغو کسانو لپاره ډېر اړين دي چې له وړاندې روغتيايي ستونزې لري. هغه څوک چې اړ دي له کوره بهر ولاړ شي نو بايد په بشپړه توگه حفظ الصحة مراعت کړي ترڅو د ناروغۍ د خپرېدلو مخنيوي وکړي او خپله هم پرې اخته نه شي او مخکې له دې چې بېرته کورته داخل شي بايد خپل لاسونه ښه ومينځي چې خپلې کورنۍ ته د ناروغۍ د لېږد سبب نه شي.

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:

«لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ»

ژباړه: د ضرر د رسولو يا ضرر د راستنولو سبب مه جوړېږئ.

۳. له گڼه گونې لري اوسئ او د راټولېدلو ټولې ممکنه لېدنې لغوه کړئ.

۴. له لاس ورکولو او ښکولولو ډډه وکړئ.

۵. هغه څوک چې دغه ناروغي لري او يا يې نښې پکې وي، بايد قرنطين شي او خپل قرنطين ته پابند اوسي.

۶. له شديدي اړتيا پرته سفر مه كوي او كه اړتيا لري نو ټول احتياطي تدابير ونيسي.

رسول الله صلى عليه وسلم فرمايلي دي:

«إِذَا سَمِعْتُمْ بِالطَّاعُونَ بِأَرْضٍ فَلَا تَدْخُلُوهَا، وَإِذَا وَقَعَ بِأَرْضٍ وَأَنْتُمْ بِهَا فَلَا تَخْرُجُوا مِنْهَا»

ژباړه: كه مو په يوه سيمه كې د طاعون د خپرېدو په اړه واورېدل، نو هلته مه ځئ، كه طاعون ستاسو په سيمه كې خپور شو، نو له هغه ځايه مه وځئ. (بخاري)

بي بي عايشې (الله سبحانه وتعالى دې پرې ورحمېږي) له رسول الله صلى عليه وسلم څخه د طاعون په اړه وپوښتل، رسول الله صلى عليه وسلم ورته وويل:

«أَنْتُمْ كَانُوا عَذَابًا يَبْعَثُهُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ، فَجَعَلَهُ اللَّهُ رَحْمَةً لِلْمُؤْمِنِينَ، فَلَيْسَ مِنْ عَبْدٍ يَقَعُ الطَّاعُونَ، فَيَمُوتُ فِي بَلَدِهِ صَابِرًا، يَعْلَمُ أَنَّهُ لَنْ يُصِيبَهُ إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَهُ، إِلَّا كَانَتْ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ الشَّهِيدِ»

ژباړه: طاعون د الله سبحانه وتعالى عذاب وو، هغه چا ته يې لېږه چې خونبه به يې شوه، خو طاعون د مومنانو لپاره نعمت دی، او كه هغه مومن چې په سيمه كې يې طاعون خپور شوی، صبر وكړي او باور ولري چې هېڅ شی به ورته ونه رسېږي مگر هغه چې الله سبحانه وتعالى ورته مقدر كړي دي نو الله سبحانه وتعالى به ده ته د شهيد په اندازه اجر وركړي. (بخاري)

۷. د افوھاتو او هغو غير معتبرو خبرونو له خپرولو ډډه وكړئ چې د خلكو په منځ كې وېره خپروي او ناوړه پايلې لري.

۸. باتجربه او شتمن خلك بايد له اړمنو خلكو سره مرسته وكړي.

اسلامي امت له يوې چټكې خپرېدونكې ساري ناروغۍ سره مخ دی، امت بايد په الله سبحانه وتعالى تكيه وكړي او د مخنيوي او درملنې لپاره يې شوې لارښونې په نظر كې ونيسي. له الله سبحانه وتعالى سره خپلې اړيكې

پياوړې کړي، د مغفرت غوښتنه وکړي او خپل ځانونه د الله سبحانه و تعالی امر ته تسليم کړي. ناروغي د الله سبحانه و تعالی لخوا مقررېږي چې د مومنانو اېمان و ازمويي او مور هيله لرو چې دا د الله سبحانه و تعالی عذاب نه وي. دا ډول ناروغي په حقيقت کې خلکو ته ور يادوي چې له الله سبحانه و تعالی څخه بخښنه وغواړي، نیک اعمال ترسره کړي او په داسې فکر چې له الله سبحانه و تعالی پرته بل هېڅوک شفا ورکونکی نه دی، د درملنې په لټه کې شي.

د پانگوالو حرص د ويروس په څېر هېڅ سرحدونه نه پېژني، د پانگوال نظام مخکښ دولتونو نن ورځ بشريت د بربادۍ تر کندي رسولي، دوی يوازې د خپلو گټو د خوندي کولو په هڅه کې دي او د خلکو د خوندي کولو او د دا ډول ناروغيو د مخنيوي لپاره هېڅ تياری نه لري. ددې ترڅنگ دوی د نړۍ اقتصاد ته په پراخه پورونو باندې تکیه ورکړې او دا حالت دومره نازک شوی دی چې هره گړۍ يې د راپرځېدلو امکان شته. دغې ستونزې ته د دوی يوازينۍ حللاره د لا ډېر پور ورکړه ده. په داسې حال کې چې پور يوازې د نړۍ د اقتصاد د سقوط لحظه ځنډولی او د هغې زيان څو چنده کولی شي.

بشريت نن ورځ د يو داسې دولت لخوا ريښتيني پاملرنې ته سخته اړتيا لري چې انساني چارې سمبال کړي. مور هغه دولت ته سخته اړتيا لرو چې انساني ارزښتونو ته د مادي ارزښتونو او گټې په پرتله لومړيتوب ورکړي. بشريت اسلامي دولت (خلافت) ته سخته اړتيا لري، ترڅو پر بشريت باندې رحم وکړي، او له طاعوني ناروغيو سره د بشريت د ستونزو د حل په موخه مبارزه وکړي، نه د مادي او اقتصادي لاسته راوړنو او گټو په موخه.

جهان يوې نوې نړيوالې رهبرۍ ته اړتيا لري ترڅو بشريت له تيارو څه د روښنايي په لور رهبري کړي.

یحی نسبت

په بریتانیا کې د حزب التحریر مطبوعاتي استازی

۱۴۴۱ هـ.ق، کال د رجب ۲۳ مه

۲۰۲۰ م کال، د مارچ ۱۵ مه

د صدور گڼه: ۲۰/۱۴۴۱